

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Велислава Николаева Костова
ВСУ „Черноризец Храбър“

На дисертационния труд на *Сабина Нуракинова*

На тема **„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА НА КАЗАХСТАН НА ОСНОВАТА НА СТРАТЕГИЧЕСКОТО ПЛАНИРАНЕ“** представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ (научна степен „доктор на науките“) по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Необходимостта от ефективно използване на стратегическото планиране в съществуващите системи за управление на медицинските университети определя значимостта на избраната тема на дисертационния труд. Актуалността на изследователския проблем произтича от установените дисонанси при планирането, реализирането и отчитането на документи със стратегическо съдържание. Именно този важен за образователната система на Република Казахстан проблем, в своя дисертационен труд Сабина Нуракинова не само задълбочено и комплексно анализира, а и предлага подходящи решения за него. В разработката по подходящ и прецизен начин са представени възможностите стратегическото управление и планиране да се обвържат с проектния подход за развитие на медицинските университети в Република Казахстан.

Дисертационният труд е в общ обем от 270 стр., от които основен текст – 233 стр. Структуриран е в увод, три глави с общо 11 параграфа, заключение, списък с използвани съкращения, речник, списък с използвана литература и 3 приложения. Общият брой използвани източници е 197, като същите са коректно цитирани в текста. За допълнително аргументиране и защитаването авторова позиция са използвани 28 фигури и 15 таблици.

Формулираната изследователска теза се базира на установеното негативно влияние на средата, в която се развива системата на висшето образование в Република Казахстан. Именно това отрицателно влияние авторът използва като възможност не само да аргументира необходимостта от устойчиво и успешно използване на инструментариума на стратегическото планиране в практиката на медицинските университети, а и да разработи, и апробира модел на управление на тези висши училища, който включва постигането на стратегически цели и задачи, чрез

управление на проекти, на основата на модифицирана система за стратегическо планиране и интеграция на всички информационни системи. Защитава се тезата за необходимостта от използването на различни прогресивни форми на управление с акцент върху приложимостта на стратегическото управление и планиране за подпомагане развитието и конкурентното позициониране на казахстанските висши медицински университети в образователното пространство.

С това може да се аргументира изследователския интерес да се създаде работещ механизъм, чрез който различните информационни системи, обединени чрез проектно управление, да постигат устойчиви стратегически предимства за различните медицински университети.

За цел на дисертацията си Сабина Нуракинова посочва проучването, анализирането и разработването на модел на управление, основан на стратегическо планиране в медицинските университети в Казахстан, което тя напълно постига в хода на изграждането на разработката. Към тази цел са разработени задачи, които включват:

- Изследване на теоретичните и методологични основи на управлението на университетите, базирано на фундамента на стратегическото планиране в медицинските университети в Република Казахстан.
- Анализиране на състоянието на стратегическите планове и спецификата на тяхното изпълнение.
- Анализиране и оценяване на цялостната системата за управление на медицинските университети, включени в дисертационното изследване.
- Разработване на модел на управление в медицинските университети, базиран на стратегическо планиране.

Обект на изследване на дисертационния труд е управлението в медицинските университети на Република Казахстан, което следва да осигури триединството между медицинското образование, клиничната практика и научната дейност на всяка от институциите. За предмет на дисертационното изследване е изведена модернизацията на системата за управление в медицинските университети на базата на стратегическо планиране.

Темата е актуална и значима за образователната система на Република Казахстан, а постигнатите резултати в нея имат научен и приложен характер в контекста на усъвършенстването на системата на управление на медицинските университети в страната.

Съдържанието на дисертационния труд съответства на съдържанието на разработката. Положително впечатление правят формулираните изводи и обобщения в края на главите, което улеснява проследимостта при изграждането и защитата на авторовите теза и цел.

Ясно личи интересът на докторанта към темата, което допълнително може да се аргументира и от предоставената автобиография. Сама по себе си професионалната ангажираност на автора е предпоставка за пунктуалност, прецизност на изследването и изключително добра теоретична и приложна подготовка по разглежданите въпроси.

Разработеният модел за управление на медицинските университети в Република Казахстан не само допълва и обогатява теоретичното знание в областта на стратегическия мениджмънт, но и представлява надежден инструмент, чрез който същите успешно могат да се развиват като конкурентноспособни образователни институции в глобална среда.

Прецизната диагностика на средата, в която се развиват висшите медицински училища, както и направения критичен анализ (включително на техните стратегически планове), са използвани за идентифициране на областите, в които трябва да се търсят управленски решения за подобряване на резултатността от тяхното функциониране и устойчиво развитие. По този начин аргументирано са формулирани препоръки за подобряване на процесите по стратегическо управление и планиране, особено в частта организиране на дейностите и контрол върху изпълнението на приетите стратегически документи.

Синтезираните препоръки за оптимизиране и реструктуриране на медицинските университети в Република Казахстан, подобряването на професионалната пригодност на заетите кадри със стратегическо управление и планиране, както и предложените мерки за подобряване на процесите по контрол и отчитане на резултатите показват, че авторът има добре изградена визия за развитие на тези образователни системи.

Предложените текстове на дисертационния труд приемам за авторски и за дело на докторанта.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Като значим приносен момент в дисертационния труд на Сабина Нуракинова приемам синтезирания механизъм за модернизиране на системата за управление на медицинските университети посредством усъвършенстване на системата за стратегическо планиране и оптимизиране на процесите на управление на университетите чрез съвременни технологии и методи. В допълнение на това, разработената от нея модифицирана стратегическа система планиране, е така конструирана, че позволява корекция на вече установени пропуски в стратегическото управление и планиране на медицинските университети.

Научното, научно-приложното и приложното поле на постигнатите резултати от Сабина Нуракинова в дисертационния и труд най-общо могат да се систематизират в:

- Актуализиране и обогатяване на теоретичното знание в областта

на стратегическото управление и планиране.

- Синтезиране на подходи за стратегическо планиране, които могат да се интегрират в медицинските университети на Република Казахстан.
- Разработване на модел за стратегическо управление и планиране, в който са интегрирани проектния подход и комплексното използване на различни информационни системи. Предложеният модел може да се използва при разработването на университетските стратегии, за проверка на ефективността на вече разработените стратегически планове и за усъвършенстване на различни управленски процеси, които имат отношение към устойчивото развитие на изследваните висши учебни заведения. Смятам, че предложения от Сабина Нуракинова модел за управление на медицинските университети в контекста на формулираната от нея теза, вероятно има универсален характер, което разширява границите на неговото приложение и е свързано с отправената по-долу препоръка за продължаване на научната и изследователската работа в областта на стратегическото управление и планиране в системата на висшето образование в Република Казахстан.
- Разработеният инструментариум към предложения модел за управление на медицинските университети може да се използва при подготовката на документацията или като общо методическо ръководство при осъществяване на стратегическото управление и планиране в тях.

Приемам приносите на дисертационния труд за дело на докторанта.

Представената справка за наукометрия показва преизпълнение на минималните изисквания за придобиване на ОНС „доктор“.

3. Критични бележки

Нямам съществени критични бележки към представения дисертационен труд и автореферата към него. Предвид факта, че дисертационният труд е на чужд език, текстовете в автореферата на български език на места биха могли да се представят стилово и технически по-добре.

Предвид това, че резултати от дисертационното изследване вече са прокламирани в различни научни форуми с отворен достъп, постигнатото от докторанта е по-лесно достъпно за заинтересованите страни.

Бих препоръчала на Сабина Нуракинова да продължи научната си изследвания в областта на стратегическото управление и планиране в системата на висшето образование в Република Казахстан.

4. Заключение

Дисертационният труд на Сабина Нуракинова се отличава с логически изградена структура, която позволява проследимост при изграждането и защитата на авторовата теза. Добре формулирани и аргументирани са основанията на автора да избере да изследва потенциала на стратегическото управление и планиране да подпомогнат конкурентното развитие на медицинските университети в Република Казахстан.

В дисертационния труд ясно и коректно са формулирани всички структуроопределящи елементи, присъщи на научно изследване от такъв характер.

Текстовете са дело на докторанта, с коректно представено цитиране и позоваване на чужди теоретични и приложни разработки.

Приемам, че направения теоретичен и приложен анализ на влияещата среда в развитието на медицинските университети в системата на висшето образование на Република Казахстан, както и систематизираните от Сабина Нуракинова изводи и препоръки за тяхното развитие, могат да се използват при разработването на политики за комплексно подобряване на управлението им, с което потвърждавам, че приемам дисертационния труд за завършено самостоятелно научно изследване.

Предложеният автореферат към дисертационния труд е съответстващ на текстовете в самата дисертация. В него коректно са отразени всички приносни моменти на основната разработка.

Приемам представената разработка и автореферата към нея за отговарящи на законовите изисквания, посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение.

5. Оценка на дисертационния труд

Предвид написаното по-горе от мен и отчитайки безспорните предимства на предложения дисертационен труд, който има характер на завършено и стойностно научно изследване, с абсолютна убеденост предлагам на членовете на научното жури да присъдят на Сабина Нуракинова образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

26.04.2024 г.
гр. Варна

Член на журито:
проф. д-р В. Николаева

STATEMENT

by Prof. Velislava Nikolaeva Kostova, PhD,
VFU „Chernorizets Hrabar“

On the dissertation of Sabina Nurakinov

On the topic „**MODERNIZATION OF THE SYSTEM OF MANAGEMENT OF MEDICAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF KAZAKHSTAN BASED ON STRATEGIC PLANNING**” submitted for the degree of Doctor of Education and Science (PhD) in the doctoral programme „Organization and Management Outside the Sphere of Material Production (Security and Defense)”.

1. Relevance and importance of the developed scientific problem

The need for effective use of strategic planning in the existing management systems of medical universities determines the significance of the chosen topic of the dissertation. The relevance of the research problem stems from the dissonances identified in the planning, implementation and reporting of documents with strategic content. It is this important problem for the educational system of the Republic of Kazakhstan that Sabina Nurakinova not only thoroughly and comprehensively analyzes in her dissertation, but also proposes appropriate solutions for. The paper presents in an appropriate and precise way the possibilities to link strategic management and planning with the project approach for the development of medical universities in the Republic of Kazakhstan.

The dissertation has a total length of 270 pages, of which the main text - 233 pages. It is structured in an introduction, three chapters with a total of 11 paragraphs, a conclusion, a list of abbreviations used, a glossary, a list of references used and 3 appendices. The total number of sources used is 197, and they are correctly cited in the text. 28 figures and 15 tables are used to further substantiate and defend the author's position.

The formulated research thesis is based on the established negative influence of the environment in which the higher education system in the Republic of Kazakhstan is developing. It is this negative influence that the author uses as an opportunity not only to argue the need for a sustainable and successful use of the strategic planning toolkit in the practice of medical universities, but also to develop and approbate a model of management of these universities that includes the achievement of strategic goals and objectives through project management, based on a modified strategic planning system and integration of all information systems. The thesis on the necessity of using various progressive forms of management with an emphasis on the applicability of strategic management and planning to support the development and competitive positioning of Kazakhstan's

higher medical universities in the educational space is defended.

This may justify the research interest in creating a workable mechanism by which different information systems, brought together through project management, can achieve sustainable strategic advantages for different medical universities.

Sabina Nurakinova states the aim of her dissertation as the study, analysis and development of a management model based on strategic planning in medical universities in Kazakhstan, which she fully achieved in the course of the construction of the development. To this end, tasks have been developed that include:

- Study of the theoretical and methodological foundations of university management based on the foundation of strategic planning in medical universities in the Republic of Kazakhstan.
- Analyse the status of strategic plans and the specifics of their implementation.
- Analyze and evaluate the overall management system of the medical universities included in the dissertation study.
- Developing a management model in medical universities based on strategic planning.

The object of research of the dissertation is the management in medical universities of the Republic of Kazakhstan, which should ensure the trinity between medical education, clinical practice and scientific activity of each institution. The subject of the dissertation research is the modernization of the management system in medical universities based on strategic planning.

The topic is topical and significant for the educational system of the Republic of Kazakhstan, and the results achieved in it have a scientific and applied character in the context of improving the management system of medical universities in the country.

The content of the thesis corresponds to the content of the development. Positively impressive are the formulated conclusions and generalizations at the end of the chapters, which facilitate traceability in the construction and defense of the author's thesis and purpose.

The PhD student's interest in the topic is clearly evident, which can be further substantiated by the submitted CV. The professional commitment of the author is in itself a prerequisite for punctuality, precision of the research and exceptionally good theoretical and applied training on the issues under consideration.

The developed model for management of medical universities in the Republic of Kazakhstan not only complements and enriches the theoretical knowledge in the field of strategic management, but also represents a reliable tool through which they can successfully develop as competitive educational institutions in a global environment.

The precise diagnosis of the environment in which the higher medical schools are developing, as well as the critical analysis made (including of their strategic plans), have been used to identify areas where management solutions should be sought to improve their performance and sustainable development. In this way, recommendations for improvement of the strategic management and planning processes, especially in the part of organising the activities and control over the implementation of the adopted strategic documents, are substantiated.

The synthesized recommendations for the optimization and restructuring of medical universities in the Republic of Kazakhstan, the improvement of the professional suitability of employed personnel with strategic management and planning, as well as the proposed measures to improve the processes of control and reporting of results show that the author has a well-established vision for the development of these educational systems.

I accept the proposed texts of the dissertation as the authorship and work of the PhD student.

2. Evaluation of the scientific results and contributions of the thesis

As a significant contribution in Sabina Nurakinova's dissertation work I accept the synthesized mechanism for modernization of the management system of medical universities through improvement of the strategic planning system and optimization of university management processes through modern technologies and methods. In addition, the modified strategic planning system she developed is constructed in such a way that it allows for the correction of gaps already identified in the strategic management and planning of medical universities.

The scientific, scientific and applied field of the results achieved by Sabina Nurakinova in her dissertation can be generally systematized in:

- Updating and enriching theoretical knowledge in the field of strategic management and planning.
- Synthesizing strategic planning approaches that can be integrated into medical universities of the Republic of Kazakhstan.
- Development of a strategic management and planning model that integrates the project approach and the integrated use of different information systems. The proposed model can be used in the development of university strategies, to verify the effectiveness of already developed strategic plans and to improve various management processes that are relevant to the sustainable development of the higher education institutions studied. I believe that Sabina Nurakinova's proposed model for the management of medical universities in the context of her formulated thesis, probably has a universal character, which expands the boundaries of its application and is related to the recommendation made below for the continuation of scientific and research work in the field of strategic management and planning in the system of higher education in the Republic of

Kazakhstan.

- The developed toolkit to the proposed model for the management of medical universities can be used in the preparation of documentation or as a general methodological guide in the implementation of strategic management and planning in them.

I accept the dissertation contributions as the work of the Ph.

The submitted reference for scientometrics shows an overfulfilment of the minimum requirements for obtaining the PhD.

3. Critical notes

I have no significant critical comments to make on the submitted dissertation and its abstract. Considering the fact that the thesis is in a foreign language, the texts in the abstract in Bulgarian could have been better presented stylistically and technically.

Given that the results of the dissertation research have already been promoted in various open access scientific forums, the achievements of the PhD student are more easily accessible to interested parties.

I would recommend Sabina Nurakinova to continue her research in the field of strategic management and planning in the system of higher education in the Republic of Kazakhstan.

4. Conclusion

Sabina Nurakinova's dissertation is distinguished by a logically constructed structure that allows for traceability in the construction and defense of the author's thesis. The author's reasons for choosing to explore the potential of strategic management and planning to support the competitive development of medical universities in the Republic of Kazakhstan are well articulated and argued.

The dissertation clearly and correctly articulates all the structurally defining elements inherent in a scientific study of this nature.

The texts are the work of the PhD student, with correct citation and reference to foreign theoretical and applied developments.

I accept that the theoretical and applied analysis of the influencing environment in the development of medical universities in the system of higher education of the Republic of Kazakhstan, as well as the conclusions and recommendations for their development systematized by Sabina Nurakinova, can be used in the development of policies for the comprehensive improvement of their management, thus confirming that I accept the dissertation work as a complete independent scientific research.

The proposed abstract to the dissertation is consistent with the texts in the dissertation itself. It correctly reflects all the contributions of the main work.

I accept the submitted work and the abstract as meeting the legal requirements specified in the Law for the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation.

5. Evaluation of the dissertation

In view of what I have written above and taking into account the indisputable advantages of the proposed dissertation, which has the character of a complete and valuable scientific research, I propose with absolute conviction to the members of the scientific jury to award Sabina Nurakinova the degree of Doctor of Education and Science in the professional field 3. 7. „Administration and Management”, doctoral programme „Organization and Management outside the Sphere of Material Production (Security and Defence)”.

26.04.2024
Varna

Member of the jury:
Prof. V. Nikolaeva, PhD